

Het Verhaal van Woerden

Verhaal 30 – Kunstenaars in Woerden

Arie Zwart (1903-1981)

door Frans Lander

Inleiding

Arie Zwart behoort tot de nadagen van de *Haagse School*. Zijn werk bouwt heel duidelijk voort op dat van de oorspronkelijke Haagse School uit de tweede helft negentiende eeuw. Vooral zijn landschappen, geschilderd in de buurt van de Nieuwkoopse plassen, ademen een zelfde sfeer als die van *Weissenbruch* en *Tholen*. Arie Zwart is enigszins een zonderling, een zwerver die eerst met een woonwagen getrokken door twee paarden, en later met een woonschuit, met zijn vrouw door Noord- en Zuid-Holland trekt. Hij schildert later ook in het buitenland zoals in Ibiza en Zuid Frankrijk.

Levensloop

Arie Zwart wordt geboren in 1903 te Rijswijk. Hij is zoon van een groenteboer en geeft al op jonge leeftijd blijk van een groot teken talent. Op zijn elfde jaar wint hij een schilderwedstrijd en krijgt daardoor zijn eerste lessen van de schilder *Otto Kriens*, een in zijn tijd bekende Rijswijkse schilder met een *naturalistisch impressionistische* stijl. Zwart studeert aan de *Haagse Academie voor Beeldende Kunsten*, waar hij zich bekwaamt als decoratieschilder. Hij is geen doorsnee schilder en steeds nogal rusteloos. Hij leidt een soort zwerversbestaan en trekt met een woonwagen door het polderlandschap van Noord- en Zuid-Holland, samen met zijn vrouw en later met zijn drie kinderen. Na enkele jaren wordt de woonwagen vervangen door woonboot *De Trekschuit*. Die schuit is alleszins het bezichtigen waard, aangezien zijn vrouw die vaak overdadig versiert met bloemen. Men noemt de schuit in die tijd dan ook wel de *Bloemschuit*.

Arie Zwart woont op zijn schuit in Alkmaar, Voorburg en Woerden. Tijdens de oorlog vindt zijn gezin een plek in Meppel. Hij maakt ook vaak reizen naar het buitenland, vooral naar Zuid-Frankrijk en het Spaanse eiland Ibiza. Daar schildert hij fraaie, lichte doeken. De laatste jaren van hun leven vertoeven Arie en zijn vrouw in het *Rosa Spier Huis* in Laren, waar hij in 1981 overlijdt.

Boomgaard – zonder titel en datum – (Bron: Mutual Art)

Zijn werk

Arie Zwart behoort, evenals *Cornelis Vreedenburgh*, overduidelijk tot de nadagen van de Haagse School. De invloed van deze school is dan nog steeds groot. Vooral het schilderen van het Nederlandse landschap wordt door deze school zeer beïnvloed en leidt tot vele hoogtepunten in de Nederlandse schilderkunst. Zoals het werk van *Gabriël en Weissenbruch*.

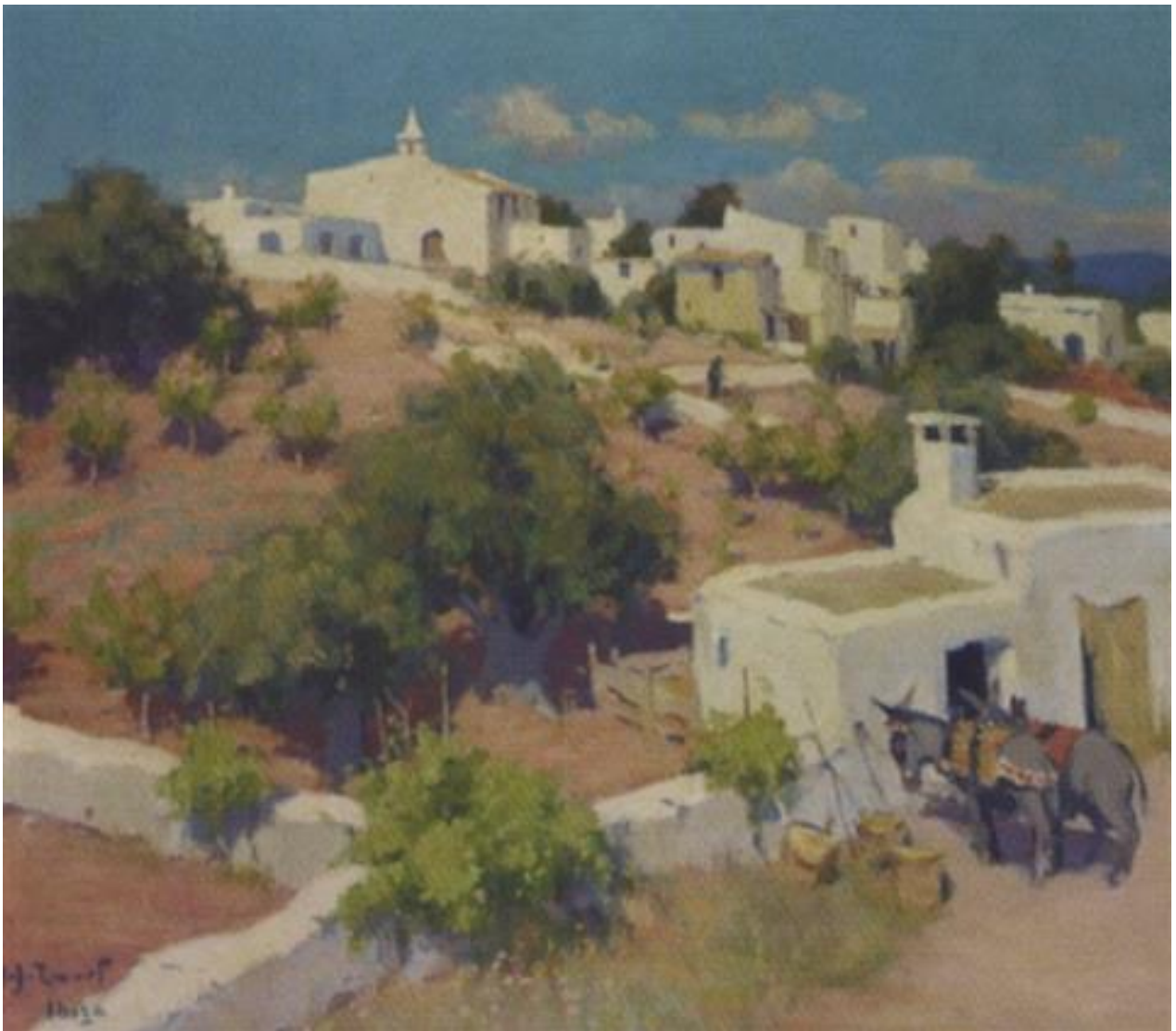
Landschap met boerderij (ca 1955)

De stijl wordt gekenmerkt door een sfeerrijke naturalistische weergave van vooral het Hollandse landschap, waarin boerderijen, water en lucht een dominante rol spelen.

Daarmee staat de school, ontstaan rond de *Pulchri studio* in Den Haag, in de traditie van de grote Hollandse landschapsschilders als *Van Goyen* en *Ruysdael*.

De schilders trekken er graag op uit, in het bijzonder naar de streek rond de Nieuwkoopse plassen. Nieuwkoop vormt als het ware het centrum. Ook Arie Zwart werkt in dit gebied. Aanvankelijk is zijn stijl nogal donker maar in de loop der jaren komt een steeds lichtere toon te voorschijn. Zijn onderwerpen zijn nogal traditioneel en geheel passend bij de Haagse School: boerderijen, landschappen, boomgaarden en bloemenstillevens.

Voorals zijn Hollandse landschappen en boomgaarden zinderen van het licht en doen soms denken aan de sfeerrijke *post-impressionistische* schilders als *Bonnard*. Dit geldt echter alleen voor zijn beste werk. Niet alles wat Arie schildert is even geslaagd. Maar het werk dat hij in Zuid Frankrijk en Ibiza maakt, is zeer de moeite waard.

Ibiza (1949) – Stedsmuseum Woerden. Het schilderij bevindt zich in het gemeentehuis Woerden

Arie heeft gedurende zijn leven verschillende grote exposities. Een van de laatste tentoonstellingen is die in Zwolle, in 1963. Ook in Woerden is destijds een expositie aan hem gewijd in het toenmalige *Gemeentelijk Museum*. Arie wil, zo zegt hij zelf, *de zuivere schoonheid van het land schilderen en daarvan iets doorgeven aan de mensen*. Daarin is hij zeker geslaagd. Het afgebeelde werk is een goed voorbeeld van zijn beste werk.

Rechten

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van de tekst is toegestaan onder vermelding van "Tekst: Frans Lander, bron: Het Verhaal van Woerden". Het overnemen van beelden is toegestaan voor educatieve doeleinden onder vermelding van "Bron: Het Verhaal van Woerden", en verder met uitdrukkelijke toestemming van Stadsmuseum Woerden. Ondanks onze uitgebreide research kan het voorkomen dat niet alle rechthebbenden van een gebruikte afbeelding zijn benaderd. Bent u rechthebbende? Neem dan zo snel mogelijk contact op met Stadsmuseum Woerden.

Het werk *Landschap met boerderij* bevond zich bij Galerie Trompenburg te 's-Graveland en is verkocht.